

Marko Lučić samostalni je konzultant i član
uprave portala Quantum21.net.

Riječ urednika

Marko Lučić

Poštovani čitatelji,

često čujemo uzrečicu kako "vrijeme leti". Zaista je tako! čini mi se kao da je bilo jučer, kada smo u noći 01. rujna 2006., puni strepnje i nadanja nakon dugih godina priprema, priključili **Quantum21** svjetskoj mreži. Svi smo se u timu tada pitali: *Da li će uspjeti? Da li će biti interesa za nove informacije?*

Danas, točno godinu dana kasnije, stvarnost nam ukazuje da smo se brinuli (kao što to obično biva) bez razloga. U tekstovima koje smo publicirali, vodeći stručnjaci često ukazuju kako je osnovni zadatak lidera "shvatiti što je to što želi nastati u svijetu, te uskladiti sebe i svoju organizaciju sa silom stvaranja". (P. Senge, C.O. Scharmer)

Stoga se na trenutak želim vratiti u vrijeme kada je q21 bio tek ideja i kada smo započinjali s prvim pripremanjima. U razgovorima s kolegama praktičarima i predstavnicima akademske zajednice, stalno smo dobivali informacije kako "u Hrvatskoj nemamo kvalitetne publikacije za poslovno upravljanje", kako bi "trebalo prevesti Harvard Business Review", kako je "vođenje značajno, a nitko ništa o tome ne piše", itd. Ljudi su vrlo jasno artikulirali što je to što treba nastati, tako da je naš jedini posao bio uobličiti sve te informacije u smislenu cjelinu i materijalizirati ih u svijetu.

Ako organizacija uspije u tom "usklađivanju", rezultati mogu biti zapanjujući. Tada se javlja jedan poseban osjećaj kome se mi u q21 i danas često znamo čuditi. To je osjećaj da mi u stvari ništa ne radimo, većda "nešto veće od nas samih" (J. Jaworski) stvara samo po sebi, a mi smo se tu našli da podržavamo proces. Vrlo često se događa da inteligencija svih nas u timu zataji, te ne znamo kako dalje nastaviti. Tada se uvijek, na neki začuđujući način, "rješenje" samo po sebi pojavi u vidu nekog "slučajnog" susreta, telefonskog poziva ili otvorene web stranice. Reći da smo "mi" riješili problem svima nama izgleda pomalo smiješno...

Nadam se da su Vam teme o kojima smo pisali u ovih godinu dana bile zanimljive. Nadam se da ste uspjeli saznati nešto novo i da ste naučili nešto novo. Jer, imali ste od koga...

U ovih godinu dana na **Quantum21** portalu pojavili su se gotovi svi najznačajniji svjetski stručnjaci iz područja liderstva i menadžmenta. Od **Petera M. Sengea** koji je pisao o zdravoj ekologiji liderstva i praksi inoviranja, pokojnog **Petera F. Druckera** koji je u jednom od svojih posljednjih intervju govorio o posebnostima "svijeta organizacija" u kojem živimo, **F. Hesselbein**, predsjednice *Drucker Instituta* u New

Yorku koja je pisala o kvalitetama lidera koje trebamo u 21. stoljeću, **Margaret J. Wheatley** koja nas je naučila kako stvarati nove lidere i kako graditi inovativne organizacije, **Ronald A. Haifetza** i **Martya Linskog**, profesora s Harvarda, koji su nam pojasnili što to znači "voditi otvorenim srcem" i koliko je to važno za uspješnost svake organizacije, do istaknutih lidera koji su svojim radom pokazali da je moguće "voditi na drugačiji način": **Georgea Zimmera**, predsjednika uprave *Men's Warehouse*, **Herba Kellehera**, predsjednika uprave *Southwest airlines*, **Max De Preea**, predsjednika uprave *Herman Miller*, **Christiana Schene**, potpredsjednika *Caterpillara*, **Davidu Berdisha** iz *Forda* koji nam je prenio svoje iskustvo u izgradnji učeće organizacije, **C. William Polarda**, predsjednika uprave *Service Master Company* te **Billa Georgea**, bivšeg predsjednika uprave kompanije *Medtronic*.

Ne treba zaboraviti izuzetne uvide koje su nam u svojim tekstovima prenijeli članovi *World Business Academy*: **Marc Luyckx Ghisy** o društvu znanja koje se u našoj zemlji toliko često spominje u posljednje vrijeme, **Verna Allee** o nužnosti napuštanja mehanicističke paradigme na prijelazu u društvo znanja, **Hazel Henderson** i **Elizabet Sahtouris** o procesu globalizacije, **Richard Barrett** o transformaciji vrijednosnog sustava cjelokupnog čovječanstva, te **Kim Moller** o društvenoj odgovornosti organizacije.

Quantum21 ne bi bio to što jeste da nije objavio barem jedan tekst čovjeka kojeg stručna javnost drži, uz Petera Druckera, stvaraoцем znanosti menadžmenta i koji joj je podario "filozofsku profinjenost i rječitost koja je nedostajala". Naravno, govorim o **Charlesu Handyu**. Ili barem jedan tekst **C.O. Scharmera** koji je upravo izdao knjigu *Theory U: Leading from the Future as It Emerges* koja je u ovom trenutku vjerojatno najdalje otišla u stvaranju nove znanosti liderstva, **Davidu Bohma**, istaknutog fizičara, bliskog suradnika Alberta Einsteina i Jidhu Krishnamurtija, **Garya Hamela**, profesoru strateškog upravljanja na *London Business School* i autora bestselera *Leading the Revolution*, **Briana Arthura**, jednog od vodećih stručnjaka za strategiju i začetnika primjene teorije kompleksnosti u ekonomiji i menadžmentu, **Angela Cabrere**, dekana poslovne škole *Thunderbird*, najuglednije poslovne škole na svijetu prema *Wall Street Journalu*, ili pak autora još jednog bestselera,

knjige *The Limits to Growth*, **Dennisa Meadowsa**, doktora znanosti s *MITa*, njegove supruge **Donelle Meadows**, doktorice znanosti s *Harvarda* i **Jorgena Randersa**, predsjednika emeritusa *Norwegian School of Management*, koji su nam ukazali na opasnost i neodrživost kontinuiranog gospodarskog rasta na planeti.

S ponosom smo Vam predstavili i ugledne poslovne savjetnike, kao što su **Yogesh Malhotra**, osnivač instituta *BRINT* i jedan od vodećih svjetskih stručnjaka u području upravljanja znanjem, **Marilyn Darling** koja je javnosti poznata po razvoju modela *AAR (After Action Review)*, **Larry Lewine** i **Glenna Gerard**, osnivač ugledne savjetničke tvrtke *The Dialogue Group*.

Na kraju, tu je i članak **Kofi A. Annana**, bivšeg glavnog tajnika UN-a i dobitnika *Nobelove nagrade za mir* 2001. godine u kojem on iznosi svoje mišljenje o procesu globalizacije.

Quantum21 ne bi bio to što jeste da tekstove vodećih svjetskih stručnjaka ne prate i komentari domaćih stručnjaka koji su svojim, također iznimnim uvidima, obogatili riznicu znanja. Stoga se iskreno zahvaljujem **Velimiru Srići**, profesoru na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu i vjerojatno vodećem stručnjaku za liderstvo u Hrvatskoj, **Saši Petru**, jednom od najplodniji hrvatskih autora u domeni poslovne literature, **Anti Puliću**, uglednom stručnjaku za područje intelektualnog kapitala, **Draganu Salariću** i **Draženu Kapusti**, potpredsjedniku i direktoru vodeće poslovne škole CBA iz Zagreba, **Borisu Galiću**, predsjedniku uprave Allianz-a, **Alanu žepcu**, **Matiji Kolariću**, **Rolandu Cinkopanu**, **Toniju Rehaku**, **Alenu Marotu**, **Dijani čizmadiji**, **Miljenki Plazonić** i **Davoru Perkovu**, za koje sa stopostotnim pouzdanjem mogu reći da predstavljaju "poslovne savjetnike novog doba".

Zahvaljujem se predstavnicima akademske zajednice, **Vlatki Kutnjak**, predavaču poduzetništva na poslovnoj školi VERN, **Domagoju Račiću**, ravnatelju ustanove *Otok znanja*, **Mislavu Omaziću**, asistentu na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu te **Lari Jelenc** i **Nataši Rupčić**, asistenticama na Ekonomskom fakultetu u Rijeci.

Također se zahvaljujem vrijednim praktičarima koji se svakoga dana nalaze u složenoj situaciji implementacije teoretskih znanja u svakodnevnu praksu, **Petru Mandiću, Goranu Kauzlariću, Vjekoslavu Martinku, Renati Svobodi, Dušku Raduloviću, Tajani Leskovar, Karmen Jelčić, Marinu Brečeviću i Ivi Božović.**

Za proslavu godišnjice našeg portala čuvali smo zaista izuzetne tekstove. U temi mjeseca koja je posvećena **VOĐENJU U 21. STOLJEĆU** objavit ćemo tri priloga. Sugeriram Vam da ih pročitate više puta jer u sebi donose posebnu mudrost u kojoj autori stvaraju "novo gledanje" na liderstvo kombiniranjem novih znanstvenih spoznaja i terminologije s drevnim i pomalo zaboravljenim filozofskim pristupima i promišljanjem.

Prvi tekst pod nazivom **Osvješćivanje slijepih točaka: Vođenje u kontekstu svijeta u nastajanju**, napisan je na temelju intervjua obavljenih u sklopu zajedničkog projekta SoL-a, *Society for Organizational Learning* i *McKinsey-a*, u okviru kojega su **Otto Scharmer i Joseph Jaworski** razgovarali s vodećom dvadeset petoricom svjetskih stručnjaka na području liderstva i znanja. Ti su razgovori u stručnoj javnosti većocjenjeni kao "*temelj nove znanosti liderstva*" te ih se spominje pod posebnim nazivom **Boston conversations**. U sintezi razgovora, autori se koriste mnogim pojmovima koje do sada nismo koristili u znanosti menadžmenta, kao npr. "naslućivanje i opredmećivanje novo-nastajućih mogućnosti" (*sensing and actualizing emerging opportunities*), "sebstvo lidera" (*leaders self*), "primarno poimanje" (*primary knowing*), "Mjesto ili Ba" (*Places, shared context or Ba*). Naglašavaju da se "stvarnost" za lidere promijenila te da *mekane* varijable sve više ulaze u fokus razmatranja dok u isto vrijeme *tvrde* postaje sve manje značajne. Također naglašavaju da se novi izazov lidera ogleda u "*naslućivanju i opredmećivanju nastajućih mogućnosti*", da je liderstvo istovremeno duboko pojedinačni i inherentno kolektivni fenomen, da se posao (zadatak) lidera sastoji u "*podržavanju nastajanja novih društvenih obrazaca*" te da je u konačnici **razina svjesnosti lidera** ključni čimbenik koji determinira performanse svake organizacije.

U svom komentaru prvog teksta, **Peter M. Senge** nam pojašnjava znanstvenu pozadinu tradicionalnog upravljanja te razloge zbog kojih ona u praksi ne funkcionira. Ukazuje da je liderstvo distribuirani fenomen u kojem bilo koja osoba ne može samostalno transformirati složeni sustav, bez obzira na formalni autoritet kojim raspolaže. Gledano iz te perspektive, "*...liderstvo se primarno odnosi na izvođenje novih struktura koje zatim stvaraju nove obrasce ponašanja i nove rezultate funkcioniranja sustava*". Naglašava da u razmatranje zatim treba uzeti "izvore takvog vodstva" odnosno ono što oni nazivaju "*Mjesto*" iz kojeg sve aktivnosti proizlaze. Istinske promjene mogu nastati jedino ako se pozicija "*Mjesto*" premjesti s razine uobičajenog načina razmišljanja (a onda i ponašanja) u dublje razine postojanja.

Treći prilog kojeg objavljujemo u ovom svečarskom broju je razgovor s **Texom Gunningom**, predsjednikom uprave *Unilever Bestfoods Asia* u kojem na konkretnom primjeru možete vidjeti kako i na koji način voditi u 21. stoljeću.